

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلغی
(۱۵۰) خارج ایچون سنه لکی
۳۲۵ غروشددر .

نسخه سی ۵ غروشددر .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشددر
سنه لکی ۵۲ نسخه در .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولنماز .

الکتابخانه

ادرس تبدیلنه آریجه
۵ غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسی محتوی
بولونغسی لازمدر

ممالك اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانسجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سیل الارشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

سقوطنه قدر دوام ایتشدی . مقام خلافتی سیلوی سوپوردهن و مدنیت اسلامییه ایحا ایدن وحشیلرده مسلمانلنی قبول ایدرایتزعلم و عرفانك اك حرارتلی حامیسی اولدیله .

عجبا بوزمانده خریستیانلق عالمنده علم و عرفان نه سرکزده ایدی؟ قسطنطین ایله متعصب خلفلری بت پرست امپراطورلرک کشاد ایتدکلری کتبخانهلری سد ایتشلر ، علم و عرفانی سحر تالق ایشلر ، علمایی دولته قارشى سوء قصد ترتیب ایدنلرک جزاسنه اوغراشمش ، علم و فلسفه ای ایحا ایشلردی . بشرک ترقی عرفانه قارشى کلیسانك عداوتی بو جمله ایله روحنی افاده ایتشدی : « جهالت . صداقتك آناسیدر . ، پایا بویوك (غریغوری) (روما) دن بوتون علما و عرفانی طرد ایتمکله اوغوست قیصرک تأسیس ایتدیکی کتبخانهلری یاققله بودستوری تطبیق ایتشدی . مومی ایله اسکی یونان و روما محررلرینك آثارینی تتبع ایتیمی منع ایتمش ، اساطیری خریستیانلنی قبول ایتمش و بواساطیری خریستیانلق اوروپانك عصرلرجه عقیده حاکمه سی اولمشدر . علم و ادبیات متعصب خریستیانلنك بویوندوروغنی طاقمنش و آنحق سربست فکرلرک ، فکر بشیرینك ترقیسنه قارشى وضع اولونان موایی ییقمغه موفق اولدینی زمان خریستیانلر بویوندورقدن قورتولا بیلمشدر .

ناقلی : عمر رضا

(سبیل الرشاد) هبریه اسلامیه

معزز و محترم استاد ،

اسماعیل حقى بك افنديك ، داعيكمزه جواباً (سبیل الرشاد) ك ۵۴۳-۵۴۲ نومرولی نسخه سنده یازدقلری سوزلری او قودم . بویله هفته لرحه سوردهن برانتظارن صوكا ، استادك بوقادار مهم برمسأله ده ، بزى تنوير ایدمك بیانات مفصلده بولونمالری لازم كلیردی . داها طوغروسى ، مسلمانلنی وعقائد دینه یی شدتله علاقه دار ایدن بویله بر بحثه علماء دینكده اشتراك ایتملری بحق منتظر ایدی . معزز استادمن اثرلرینك انتشارندن اول بیان مطالعه ده بولونمقلغمی بر اثر استعجال عد ایدیورلر . حالوكه (سبیل الرشاد) واثرك ، یعنی دینکی علم كلام ، ك مندرجاتی و اصولی حقنده ستونلر طولوسى ایضاحات ویرمشدی . استادك (محصل الكلام والحكمة) عنوانی اثرلری ده دائماً نظر استفاده من او شنده ایدی . مع فیه مدینتك بویكرمنجی عصرنده « علم كلام » ك اسکی ویا یی بر شكلده تدوینته لزوم اولمادیغه قائم . بوقناعتمك نه كی سبیلره استناد ایتدیكنی (سبیل الرشاد) ده یازدم . دردست طبع اولان (بكرمنجی عصرده مسلمانلق) عنوانی رساله مدهده بو مسأله یه تماس ایتدم . بونی تعقیب ایدمك اولان اثر مدهده یته كلام و كلامیات علیهنده یازاجم . استاد ، جلدلر طولوسى یازی یازدقلری

اوزرنده اجرای تأثیر ایتك ایچون لازم اولان رضیتی حائر ایدیلر . بونلرک بی نظیر فعالیت فکریه سی تاریخك ممتاز بر دورینی تشکیل ایدر .

امویلرک زماننده مسلمانلرک بر امتحان دوری کچیره رك ایضا ایدمكکلری معظم وظیفه یه حاضر لاندقلرینی ، عباسیارک زماننده دنیانك متابع عرفانده بولوندقلرینی کورورز . خلفای اسلام طرفندن کوندرین مأمورلر ، پای اجمال ایله چیکنه ن آثارى طولیلامق ایچون دنیانك هر گوشه سنه کیدیورلردی . بو آثار قدیمه یانخت اسلامه کتیریلیور و تقدیرکار افکار عامه نك اوکنه قونیلیوردی . مدرسه لر واقاده میلر هر طرفده تأسیس ایدلکده ایدی . عمومی کتبخانه لر هر شهرده کشاد ایدیلیور و هر متبعه مجاناً آماده بولدیورلوردی .

جالنوس ، دیوسقوردیس ، تیسیتوس ، ارسطو ، افلاطون ، اوقلید ، بطليموس و ابولونیوس کاملاً تتبع اولونمشدی . بالذات خلفا ادبی اجتماعلره و فلسفی تبعلره یازدم ایدرلردی . تاریخده ایلک دفعه اوله رق دینی بر حکومتك فلسفه ایله اتفاق ایتدیکی ، آنك موفقیتنی احضار و بو موفقیتلره اشتراك ایتدیکی کورولیوردی .

اسلام دولتك هر شهرى علوم و فنونده سائر شهرلری کچمك ایچون ابراز فعالیت ایدردی . والیر و سائر ولایت مأمورلری خلفایی نمونه امثال عد و اوکا کوره حرکت ایدرلری .

علم اوغورنده سیاحت ، تعلیم پیغمبری یه کوره ، بر ثواب ایدی . جهسانك هر طرفندن طلاب عرفان قرطبه ، بغداد و قاهره یه آقین ایدیورلر ، حکمای اسلامی دیکله مکه قوشیورلردی . حتی اوروپانك اك اوچرا گوشه سندن کلن خریستیانلر اسلام مدرسلرینه ذوام ایدرلردی . بالا آخره خریستیان کلیسانك ریاسته ارتقا ایدن آدملر ، اسلام مدرسلرندن تحصیل عرفان ایتشلری [۱] . (المعز لدین الله) ك دورنده قاهره نك ارتقاسی عباسیلرله فاطمیلر آرمسنده حایه عرفان خصوصنده بر رقابت تولید ایتشدی (المعز) ، غربك (مأمون) ی ایدی . المعز ایله خلفلرندن اوچنك دورنده علوم و فنون خلفانك حمایه سی آلتنده عظیم ترقیلره مظهر اولمشدی . المعز لدین الله طرفندن تأسیس اولونان قاهره (دارالحکمه) سی (باقون) ك مفکوره سی تحقیق ایتدیره چك بروضعیتده ایدی . فاسده ادریسیلر واندلسده مسلمان پادشاهلر علوم و فنونك نشر و تعمیه مننده یکدیگرلریله مسابقه ایدیورلردی . بحر محیط اطلاسینك سواحلدن بحر محیط هندى یه قدر ، حق بحر محیط کیره قدر اسلام معارفی هر طرفه حاکمدی . وقتا که عباسیلر شرق دواتی اوزرنده اولان حاکمیتلرینی الدن قاجیرمغه باشلادیلر ، زمام اموری آله آلانلر علم و عرفانه قارشى عینی حمایه یی کوسترمشلردی . و بو حال بغدادك [۱] ایکنجی پایا سیلوه ستر قرطبه ده تحصیل ایتشدر .

بر علمك عدم لزومنه بالطبع طرفدار اولامزله . كلاميات نامی آتنده عصرلردن بری دوام ایدن وین الاسلام علوم دینه دن صاییلان بر علمك لزومسز وفائده سز اولدینی ادعای بر جوق کیمسه لر طرفدن بلکه سوء تاقی ایدیه بیلیر . فقط ، بزم وظیفه مز ، کندی رأی واجتهاد مز و طوغرودن طوغرویه احکام قرآنی و حکمت دینه دن ایراد ایتدیکمز دلایله استناداً ، کلام و کلامیاتك ، اسلامیتك شکل حاضرنده کلیاً عبث اولدینی میدان چیقارمقدر . بونك ایچون ده اُك اول علم کلامك نه زمان ، زده و نه ایچون و کیمز طرفدن احداث ایدلیدیکی سوبله دک و حق (کلام) تعبیرینك منشأ و موردی شیمندی به قدر واضحاً آ کلاسیله مامش ایکن ، بونك ده بالذات دلالت ایتدیکی علم (؟) ك موضوعی کبی ، لسان یونانیدن آلدینی و تمامیه «لوغوس» لفظی مقابل اولدینی ده کوسترده . بواصلدن کله لر یونانیده و استدلال واستنباط ، معناسی افاده ایدر ، که اصول کلامیه ده بوندن باشقا بر شی ده کلدز . هر نه اولورسه اولسون ، عقیده و ایمان اختلافلردن طوغرش و روح اسلامه ، بیان قرآنه و حکمت دینه به کلیاً مخالف اولان بوکی مناقشات لفظیه و منازعات کلامیه به رواج و بریلک مقصیده ، یونان فلسفه سینه عائد نظریات عقلیه یی ، ارسطو منطقك بوتون جدلیاتی کندیسنه مال ایش بولونان بر علمك ، یعنی کلامیاتك ، مسلمانلغك شرائط حاضرده اجتماعیه سنده و بالخاصه بوتون اقوام اسلامیه یی دینلرینك امر ایتدیکی وحدت ، توحید و اتحاد اطرافنده طوبیلامق مجبوری قارشیسنده ، هیچ بر صورتله حق حیات و بقای قالمق لازم کلیر . بیان قرآنه کوره ،

— واما ما ينفع الناس فيمكث في الارض .

سورة رعد — ۱۷ نجی آیت

آنجا ناسه نافع اولان و بفائده جماعیه به وجود ویرن برشیتك حق حیاتی واردر . محضاً دین اسلامدن اخذنار ایلک و یادینده اختلافلر احداثیه اونك زوال و تردیسنه چالیشمق مقصیده اورتایه چیقاریلان بر علم کلامك بزم ایچون لزومی وفائده سی یوقدر . عقل ایله صفات الهی اثباته قیام ایتك نتیجه سز جدلیاته وجود ویرمك اولاجنی کبی خبروسمه مستند احکامك مناقشه سی ده وبالدر و عقله معارض کورولن نفلک تأویلی ده دینه تجاوزدر . علم کلام نامی آتنده تدوین ایدیلن نظریاتك موضوعی ده بولردن باشقا برشی ده کلدز . بواصول کلامیه به ارسطو منطقک ، یونان فلسفه سی قاریشدیرمق ، آرایه برده خلاقیات صوقوشدورمق نه نتیجه ویرمش ایسه بوکون فلسفه قدیمیه مقابل فلسفه غربیه نظریاتیه یکیدن مناقشه و مجادله به کیریشمك ده اوندن فضله بر منفعت تأمین ایدمه جه کلدز . ادله نقلیه یی ، یعنی اُك آجیق بر تعبیر ایله حقك کتاب کریمده کی بیانلرینی یقین افاده ایتمین دلائل

ظنیه دن صایان و بوکا مقابل عقلی معتمد علیه عد ایله بوکا مخالف اولان نقلی تأویله و معناه ظاهریدن عدوله تمایل ایدن کلامیاتك دین اسلام ایله نه علاقہ سی اولایلیز ؟ خصوصاً عقلك بو گونه قادر مسائل مابعد الطبیعیاتدن هانکیلرینی حل ایده بیلمش و هانکی مسأله ده یقین و قطعیت افاده ایدن بر حکمده بولونا بیلمش اولدینی آ کلامق لازم کله زمی ؟ مسالك فلسفه آراسنده کی اختلافلر و تعارضلر بر حق و حقیقه واصل اولمق امید ایدیه بیلیرمی ؟ قرآن مبین عقل بشر ایچون وصول و ادراکی ممکن اولامایاجق بر طاقم حقایق مابعد الطبیعه به ایمان ایله انسانلری مکلف طوتویور . بولره ایمانق و یا اینسانمق هر کسك بیله جکی بر شیدر . بو اساساتك احکام دینه یی عقل ایله و فلسفه عقل بشرله محاکمه ایتك بو گونه قادر اولدینی کبی بوندن صوکراده فائده سز و نتیجه سزدر . چونکه دینك بیانلری حقك رسوللرینه وحی ایتدیکی حقیقلردر . فلسفه عقل بشر ایسه عقول متفاوتدن صادر اولان احکام ظنیه دن ، دائماً تجدد و انقلابه طوغرو کیدن قضایادن عبارتدر . نظر استدلاله راجع اولان علملری ظنون و شکوکدن تجرید ایتیه امکان یوقدر . دیگر طرفدن ده دینك بیلدیردیکی مسائل مابعد الطبیعه ده نظر و برهان ایله معلوم اولمش بر مسأله وارمیدر ؟ نظره و استدلال عقلی به مخالف عد ایدیلن سمع و نفلک تأویلی دینك اساسی ده کیشیدیرمك و اونك اعتقاداته متعلق مسأله لرینی عقلك حکمنه تابع بولوندورمق ده کلیدرم ؟ صوفیه نك کشف و الهام ایله نقلی تأویله ، ظواهر انصو صدن باشقا معنالر چیقارما به تصدی ایتلرینی ده حکمت دینه به موافق عد ایده بیله جکمی ز ؟

مسلمانلغك حیاتی ، دینك متعدد آیاتده امر ایتدیکی توحید و وحدت و اتحادك دزومینه باغلیدر . دینده اساس اولار بو وحدت و اتحاد ، مذهب اختلافلری و کلام مناقشه لری یوزندن مبدل نفاق و شقاق اولمش و مسلمانلر عصرلردن بری سعادت حیاندن ، حضور قلبدن خائب و خاسر قالمشلردر . بو خسران اُلیه اُك بویوک سائق ، دینك اعتقاداته و مسائل مابعد الطبیعه به عائد حکملرینی منطقه و فلسفه عقل بشره تابع بولوندوران ، نظر و استدلالی بیانات قرآنی به ترجیح ایدن ، نقلی تأویله قالدیشان «کلامیات» در . بونك تحت تأثیرینده افتان و خیزان یورون مسلمانلغك بونهایتسز مناقشات لفظیه و جدلیات کلامیه دن نه قازانه بیلمش اولدینی تمامیه آ کلا یایلدك ایچون اطرافزه شوبله جه بر کوز کزدیرمك کفایت ایده . امام اعظم ، امام شافعی ، امام یوسف ، امام احمد بن حنبل کبی دین اماملرینك — رضوان الله علیهم أجمعین — کلام و کلامیات حقنده کی ردیه لری و بالخاصه امام اعظم حضر تلرینك اُك اول کلامدن بحث ایدن شخصی لغتله یاد ایتمه سی البته جالب اعتبار اولمق لازم کلیر . فلسفه ایله کلامیاتی بر برینه قاریشدیران

وہ یوزدن مسلمانوں کی مسائل اعتقادیہ مبالغہ فتنہ دوشور دن ابو الہذیل العلاف و ابراہیم النظام کی آدامارک بر حسن قصد وطویتہ بویلہ بر شیتہ تشبہ ایتدکاریہ اینا نیلمک ایچون انسانک عالم اسلامہ مسلمان قارداشلی آراسندہ عصرلردن بری حکم سورہن حادثات اٰلیمہ وحسیات متضادہ دن غافل اولماقی لازم کلیر . ابن تیمیہ و تلیذی ابن القیم الجوزیہ کی مسلمانانہ شرف بخش اولان بویوک عالمارک علم کلامی ترویج ایتیمہ لری جالب اعتباردر . ایمان اسلامہ متعلق عقائد اساسیہ نک دلائل وقضایای ظنیہ ایلہ ناصیل تأیید ایدیلہ بیلہ جکی سؤالی وارد خاطر اولماقی قابل دہ کیلدر .

دیگر طرفدن اہل بدعتہ مخصوص اولان نظریات کلامیہ برطرف ایدیلدیکی حالده ، اہل سنت و جماعتک استناد ایتدیکی مباحث کلامیہ دہ اشعریہ و ماتریدیہ نک اتفاق ایتدیکاری محققدر : کلامک حقندن صورت صدوری ، یعنی کلام نفسی مسالہ سیندہ ، ایمانک تصدیقندن عبارت اولوب اولمادیقی بحثدر ، اسماء و صفات و افعال اٰلہیہ عائد استدالات کلامیہ دہ ، افعال عبادک اختیاری و یا اضطراری اولوب اولمادیقی دعوا سیندہ ، حسن و قبح ، صفات الٰہیہ نک ذات بارینک عینی عد ایدیلوب ایدیلہ میہ جکی مسالہ سیندہ . . . اہل سنت و جماعتک سسالت اولدقلری اشعری و ماتریدی مذہب لری آراسندہ کی اختلافات نظریہ ایلہ کتب کلامیہ طولودر . بوکی بحثلرک یکیدن میدانہ چیقاریلما سیندہ و شریعت نظریہ اسلامیہ دہ خوارجدن ، اباضیہ دن ، یزیدیہ دن ، مفضلہ دن ، مؤلہ دن ، کیسانیہ دن ، غالیہ دن . . . داہا بیلمم کیملردن ونہ کی عقائد سخیفہ و ضالہ دن کتابلر طولوسی یازیلر یازیلما سیندہ مسلمانلق ایچون نہ کی فائدہ تصور ایدیلہ یلیر ؟ خصوصیلہ ، بو طرز دہ کی ایمان و مذہب اختلافلرینک وحدت اسلامیہ یی و اتحاد اسلامی بارجالامق واک آجیق تعبیرلہ دیندن اخذ نارایتک مقصدیلہ اورتایہ ایتیلدیقی دلائل تاریخیہ سیلہ آکلاشیلدیقندن صوکرہ یتہ ظلام تاریخہ قاریشان بو ظلمتلردہ پویان اولمق موافق اولابیلمی ؟ یکرمنجی عصر مدنیتدہ وحدت اسلامیہ نک منافعی ، بوتون شدت و ضوصلیلہ ، تقدیر اولونمایہ باشلادی ۱] مسلمانلقدن اوزاقلاشان کنجلیکی اسلامیہ ارجاع ایتک صیانت دینہ و سلامت وطنہ متعلق بروظیفہ در . بوندن داہا زیادہ غفلت اولوناجق

[۱] کچنلردہ ملاقات ایتدیکم ایرانلی بر عالم ایلہ وحدت اسلامیہ حقندہ کوروشورکن او ذات محترم دیوردی کہ : «آرتیق بو مسالہ دہ ترددہ محل قالمادی . مذہب اختلافلری یوزندن ملل اسلامیہ آراسیندہ دوام ایدن نفاق و شقاقہ نہایت ویرمک زمانی پک چوقندن کلوب کجی . شیعیلک ، سنیلک اختلافنک شدتہ حکمران اولدینی یرلردہ آرتیق بویلہ بر دعوا ایشیدیلہ زاولدی . هرکس کندیسنک مسلمان و محمدی اولدیفنہ قناعت کتیردی . ایرانده و عراقده کی مجتہدلرمن ، مناسبت دوشدکچہ اتحاد و وحدت اسلامک بر ضرورت قطعیہ اولدیفنی سوبیلدر . فقط شیعیدیہ قادار بو طرز دہ بر قناعتک برسنی عالمی طرفندن اظہار ایدیلدیکی ہنوز کورمہ دیک !»

اولورسہ حیاندہ اسلامک اوغرایاجنی مہالکہ حد و پابان تصور اولوناماز . بونک ایچون دینک اجتماعی ، اخلاقی ، معشری و الٰہی بوتون حقیقتلرینی کنجلیک بیلدیرمک و انسانلرک آرادیققلری سعادتنک ، فوز و نجاتک ، حضور قلب و سکون فکرنک آنجاق دین اسلامک ایمانلریلہ و قرآن مینک بیانلریلہ قازانیلابیلہ جکفی ، بالذات کتاب حقندن کتیریلہ جک دلیللر و احکام قرآنیہ دن ایدیلہ جک استدلاللر ایلہ کوسترمک لازم کلیر . دین ، ایمان و شریعت نظریہ نامیلہ اورتایہ دوکولہ جک نظریات کلامیہ ذہنلری تشویش و اضلالدن باشقا برشیہ یاراماز و کلامہ عائد جدلیات آراسندہ حق و حقیقی بولمق ممکن اولماز . بر مسلمانک الٰہیہ ، کندی نفسینہ و انسانیتہ فارشی مکلف و مجبور اولدینی وظائف و فرائض کتاب حقندہ بیلدیریلشددر . بو حقیقتلری اولدینی کی بیلدیرمک کافیدر و حقک :

— کما ارسلنا فیکم رسولاً منکم یتلوا علیکم آیاتنا ویزکیکم و یعلمکم الکتاب و الحکمۃ و یعلمکم مالم تکنونوا تعلمون .

سورہ بقرہ - ۱۵۱ نجی آیت

بیانی جالب اعتباردر . بوکا مقابل ، مسلمانلری ایماندہ و عقائدہ عائد مسالہ لردہ متخالف الافکار بیلدیرمک و بو اختلافاتی دین ایلہ ہیچ برعلافہ سی اولمایان نظریات فلسفیہ ایلہ تأیید و تحکیم ایتک کنجلیکی دینہ یاقلاشیدیرہ جق برطرز دکلدر . بوشکل هر کسی دین و احکام دین حقندہ شہلرہ دوشورور و طوغرودن طوغرویہ ایمان ایلہ مکلف اولدیغمر . مسائل اعتقادیہ عائد مناقشات و تأویلات - فرق اسلامیہ نک بربرینہ اسناد ضلال و کفر ایتملرینہ سائق اولان دعوالردن صرف نظر - ذہنلری بوتون بوتون قاریشیدیرر . دین اسلامک وضعندن مقصد ، انسانلرک دنیادہ و آخرتدہ آرادیققلری سعادت حیاتی و فوز و فلاحی تأمین ایدن احکامی اونلرہ بیلدیرمکدن ، خبر و شرک هر ایکی عالمده مکافاتسز و جزاسز قالامایاجنی آکلادوب اونلری الٰہک طوغرو یولنہ ارشاد ایتمکدن عبارتدر . بو بسیط حقیقتلری و دینک وحدت و اتحاد و قارداشلق حقندہ کی حکملرینی ہیچہ صایوب اورتایہ مبالغہ ، عداوتلر احداث ایتک دینہ ، الٰہیہ و رسول محترمہ فارشی بر تجاوز و کستاخلقددر . ایش بودرجہ یی بولدوقدن صوکرادہ حقک :

— اولئک الذین حبطت اعمالهم فی الدنیا و الآخرة و مالهم من

ناصرین . سورہ آل عمران - ۲۲ نجی آیت .

حکمی برینی بولمق و بوگونک بی پابان خیت و خسرانلری آراسندہ انسانلرہ مقدر اولان هر حق و سعادتدن محروم قالمق ضروری و طبیعیدر .

— فلما زاغوا ازاغ الله قلوبهم و الله لا یهدی القوم الفاسقین .

سورہ صف - ۵ نجی آیت .

بيان حق، حقن و حقيقتدن يوزدوندورن بر قومك اوغراياچنى مصائبى واضحاً بيلدير ميه كافيدر .

اميدايدهرم، كه بوسوزلرله مقصدمى دها اى آكلاتش اولاجم. دينك كتابى قرآن ميندر و بونك شامل اولدينى حقيقتلر بزم ايجون كافيدر . مسلمانلرك بوتون اجتماعى، اخلاقى، اعتقادى، انسانى، معشرى و مدنى وظيفه لرى كتاب حقده بيلديرلشدر .

حياتده غايه اولان سعادت بو وظائفى ايفا ايله قازانيلابيلير. بو كونك ايشى، ايمان اسلامى شهمله و تردد لره دوشورن و بالخاصه بوشهمله وجود و يرمك ايجون اورتايه آتيلمش اولان نظريات كلاميه يي يكيدن احيا ايتك اولماياچقدر .

بالعكس حقائق دينيه يي دلائل قرآنيه سيله بيلديرمك و دينى شكل اصلى و ابتدائيسه ارجاع ايله سعادت اسلامى تايمين ايتك بو حقيقتلره واقف اولان علماء دينه ترتيب ايدن بر وظيفه در . محترم استاد من اسماعيل حقى بك اقدينك اخطار بويوردىقلى :

— ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتى هى احسن . سورة نحل — ۱۲۵ نجى آيت

بيان حقيقتك بحث ايتديكى حكمت و موعظة حسنه و حسن مجادله، ينه حقت كتاب كر بيمده بيلديرديكى دلائل واضحه و مواعظ مقنعه يه راجع اولابيلير و آيت حقت :

— ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين . سوزلرله نهايت بولماسنه و — ماعلى الرسول الا البلاغ — حكيمنه نظراً، بوندن اونه سنى تقدير ايتك بو حقيقتلردن اعراض ايدنلره عاندر . و حصول هدايت و ضلال حقت تقدير و اراده سنه تابعدر .

— فذكر ان نعمت الذكري سبذكر من بخشى تخجها الاشقى سورة اهل — ۹، ۱۰، ۱۱ نجى آيتلر بياننه اتباع ايله اكتفا ايتمكلر كمز لازم كبير .

والسلام على من اتبع الهدى .

بكر بكي ۱۴ تموز ۳۳۹ شيخ محسن فالى الظاهرى

استانبول مدرسه لرى

اعاشه

— ۲ —

بوندن اولكى نسخه ده خبرى اقدى مرحومك زمان نظارتنده لغو ايدلديكى قيد ايتديكم يكرمى عمارتك بودجده محرر مقدار مصارفى [۲،۵۵۲،۵۵۵] غروش، يعنى يكرمى بش بيك بشيوز يكرمى بش ليرا ايدى . [۱۹ ربيع الاخر سنه ۳۲۹ و ۶ نيسان سنه ۳۲۷

تاريخلى قانون، ماده : ۱] . بوتاريخده : اوراق نقديه هنوز موقع نداوله چيقارلمدينى ايجون بوباره بالطبع التون ايقه اولوب بوكونكى فرق ايله يوز اللى، يوز الشمس بيك ليرا ديمكدر .

عمارتلرى لغو ايدن قانون؛ فقرايه مخصوص ايكي عمارتى ابقا ايدرك يكرمى بش بيك كسور ليرانك درت بيك ليراسنى بو ايكي عمارته تفريق ايله متباقى مبالغك ۳۲۸ سنده سندن اعتباراً طلبه علومه تخصيصنى قيد ايلش، بوباره نك طلبه يه نقداً توزيعنك ويا اطعام و اعاشه سنك — مقام مشيخت ايله نظارت اوقاف بيننده مشتركاً تنظيم اولنه حق — بر قانون ايله تعيين ايدلمسنى ده شرط قلمشدى . [ماده : ۵]

خبرى اقدى، بو ايكي شقندن ايكنجيسنى، طلبه نك اعاشه سنى الزام ايدىوردى . فقط مدارس تشكيلاتى اوكونكى حالى محافظه ايتدكجه بوجهتك قابل تطبيق اولمديغنه قائل و اساساً پروگراملرده، اصول تدريسده، خلاصه بتون مدرسه حياتنده مهم بر انقلاب ياقمى لزومه قانع اولدينى ايجون اعاشه تشكيلاتى مدارس تشكيلاتنك اجراسنه تعليقاً ينه مشيخته بالذاكره طلبه نك طعام بدلاتى نقداً تأديه و دائره مشيخته برتوزيع مخصصات هيئت تشكيل ايدرك بر طلبه يه شهرى يتمش، سكسان غروش تسويه ايلشدى كه — ۱۰ ذى القعدة سنه ۳۳۲ و — ۱۸ ايلول سنه ۳۳۰ تاريخلى نظامنامه نك تاريخ نشرينه قدر بو وضعت دوام ايتمشدر .

مشيخت ايله نظارتى عهده سنده جمع ايدن وهر ايكي مقامك قوتندن اخذ فيض ايدرك موقع مرعيت قويدنى اشبو نظام نامه ايله دارالحلقة العليه مدرسه سى تشكيلاتى وجوده كترين مشاراليه؛ طلبه نك تخصيصات نقديه سنى قطع ايله فائج، شهزاده، نور عثمانى و اسكدارده كشاد ايتديكى درت عمارتده بتون طلبه يي جمع ايله اولدجه منتظم و كافى بر درجده اطعام و اعاشه يه باشلادى . فقط بو انتظام مع التأسف جوق سورمه دى .

آثار و اجراآت نك چوغنى لسان تقدير ايله ياد ايتديكم خبرى اقدينك عمارتلرك لغوى حقنده كى مقررات و تطبيقانه طرفدار دكم . معترض . مرحوم بو ايشده اصابت ايدمه مش، ياخود بو حركتك آتياً فنا نتيجه لر ويره بيله جك احتمالاتى دوشونه مشدر .

عمارتلرك لغوى ايجون اسباب موجب اوله ريق كوستريلن ايك علوى مقصدلره وجوده كتيريلش اولان عمارتلر، على التدرج بوزوله ريق سوء استعمال منبى اولمشدى . ارباب وظائفه، طلبه علومه، محتاجينه و يريلن فودله لر، يملك غير قابل اكل برحاله كلشدى . خدمه، اكله صالح اولمايان شيلرى آلمقدن ايسه بذلرينى آلمنى ترجيح ايدىوردى !! بو حال ايسه عمارتلرده منفعت شخصيه لرينى تايمينه چالشانلرك ايشلرينه كلىوردى . چونكه خدمه نك اطعامى ايجون خزينة اوقافك عماراته صرف ايتديكى باره نك نصى، بلكه ده ثلث بدل اوله ريق خدمه نك الله كچه رك اوست طرفى منفعتپرستانك كيسه لرينه كبرىوردى . طلبه علومه و يريلن شيلرده عينى حالده ايدى . بناء عليه] كى